Kiti perkasose aptikti pavieniai daiktai yra sunkiau datuojami. Tai geležinių lazdelinių smeigtukų ar ylų fragmentai, žalvarinis žiedas, akmeninio verpstuko dalis. Matyt, ir juos tenka skirti senojo geležies amžiaus pačiai pabaigai – vidurinio geležies amžiaus pirmajai pusei.

Viduriniam geležies amžiui skiriamos ir perkasose aptiktos grublėtos keramikos puodų šukes, kurios galėjo būti iš kur nors netoli kapinyno buvusios senovės gyvenvietės.

Tyrinėjimai Paprūdžių kapinyne bus tęsiami.

PAPRŪDŽIAI BURIAL GROUND

In 2005 the VU continued investigation of the Paprūdžiai burial ground (Kelmė district). An area of 105 m^2 was excavated; 1 disturbed inhumation was found. Its burial items consisted of an iron knife, an awl, a crook-like pin, a bronze spiral and a deformed bracelet with a triangular cross-section. The inhumation was datable to the 5th century. Besides that, random finds of the late Roman Iron Age – the first half of the Middle Iron Age were discovered as well.

NAUDVARIO KAPINYNAS

Rytis ŠIAULINSKAS

2005 m. pratęsti Naudvario kapinyno (A 1745) (Jurbarko r.) tyrimai (1 pav.) (žr. *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 132–133; *ATL 2002 metais*, V., 2005, p. 106–108; *ATL 2003 metais*, V., 2005, p. 129–131; *ATL 2004 metais*, V., 2006, p. 110–111), kuriuos finansavo KPC.

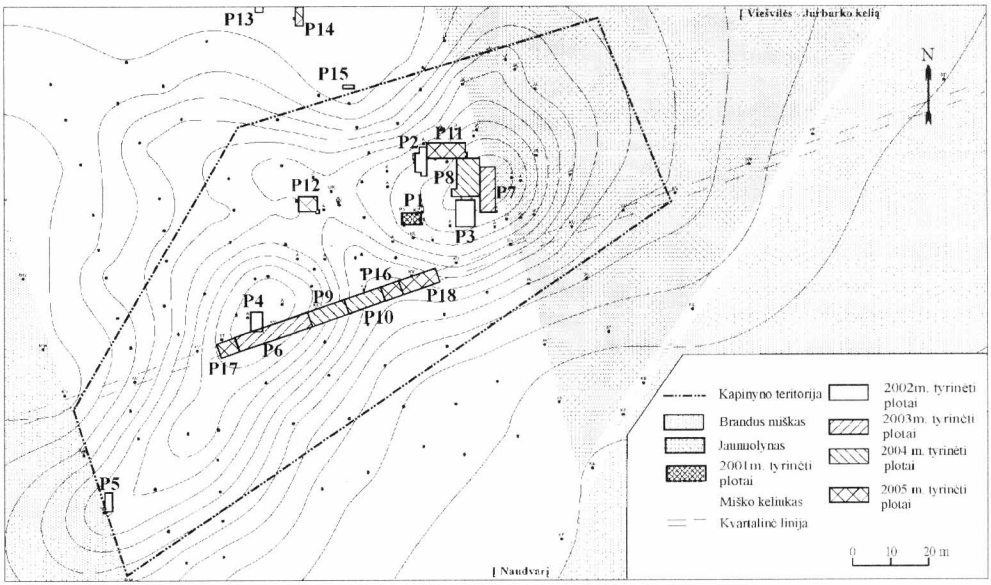
Iš viso 2005 m. ištirtas 164,25 m^2 plotas (perkasos 11–18) (51 pav.). Perkasoje 11 aptikti 2 degintiniai kapai.

Kapas 10. Perkasos PR dalyje 20 cm gylyje atidengta apie 42 cm skersmens apskritimo formos dėmė. Dėmė pjūvyje nupjauto ovalo formos, jos dugnas nuo perkasos paviršiaus yra 64 cm gylyje. Dėmė užpildyta tamsiai pilku juosvu smėliu, pavieniais degėsiais ir gana dideliu kiekiu smulkių degintinių kauliukų, nesudarančių aiškesnės koncentracijos.

Kapas 11. Perkasos R dalyje 40 cm gylyje aptiktas urnos pakraštėlis. Šalia kapo augusio medžio šaknys apgadino urną, todėl nebuvo galima išskirti ir kapo duobės kontūro. Urna nedidelė, mažiausia iš visų rastų Naudvario kapinyno teritorijoje. Kadangi ji perduota restauratoriams, negalima pateikti tikslių jos matmenų. Savo forma ir proporcijomis ji nesiskiria nuo kitų šiame kapinyne rastų urnų. Indas lipdytas, gerai degtas, su smulkiomis ir vidutinio dydžio skaldyto granito priemaišomis, išorinis paviršius rusvas. Ji yra apie 7–8 cm aukščio, 16–17 cm skersmens (XIV pav.).

Perkasoje 12 aptiktas 1 degintinis kapas.

Kapas 12. PR perkasos kampe apie 50 cm gylyje atidengta apie 34 cm skersmens tamsiai pilka dėmė su degėsiais ir pavieniais degintiniais kauliukais. 65 cm gylyje aptikta 7–8 cm storio degintinių kauliukų koncentracija. Tarp kaulų buvo nedaug smulkių angliukų. Kapo dugnas buvo 72–73 cm gylyje. Kapo duobės kraštai pjūvyje beveik statmeni, kiek siaurėjantys į dugną, ties degintinių kaulų koncentracija duobė pradeda siaurėti, jos dugnas dubens formos.

51 pav. Naudvario kapinyno archeologinių tyrinėjimų 2005 m. situacijos planas.
Dž. Brazaičio ir R. Šiaulinsko brėž.
Fig. 51. Layout of the year 2005 archaeological investigations at the Naudvaris burial ground.

Tikslinant kapinyno teritoriją atidengtos ir ištirtos perkasos 13–15, kuriose nieko vertingo nesurasta.

Pratęsus kvartalinės linijos, skiriančios kvartalų 7 ir 4 tyrinėjimus, atidengtos ir ištirtos trys perkasos.

Perkasoje 17 surasti 39 žmogaus skaldyti titnagai, nuoskalos nuo žaliavos gabalų ir jų fragmentai, apskaldytų žaliavos gabalėlių fragmentai. Šioje perkasoje surastas ir 40 mm ilgio, 33 mm pločio, nuo 16 iki 21 mm aukščio akmeninis netaisyklingos formos dirbinys, pagamintas iš akyto akmens, su gludintais šonais ir negilia 7 mm skersmens, 6 mm gylio įgrąža vienoje iš plokštumų. Įgrąžos dugnas dubenėlio formos (XV pav.).

Perkasose 16 ir 18 nuėmus miškožemį atidengtas apie 15 cm storio sąnašinio (supustyto?) smėlio sluoksnis. Po juo 35–40 cm gylyje užfiksuotas pirminis žemės paviršius. Atsidengusį tamsų sluoksnį galima, nors rezervuotai, vertinti ir kaip kultūrinį sluoksnį. Jame surasta keramika savo dydžiu (storesnės šukės) skiriasi nuo kapuose surasto keramikinio inventoriaus. Ją galima laikyti buitine keramika. Kadangi nesurasta neabejotinų ūkinių duobių, laužaviečių ir pastatų liekanų, tvirtai teigti, kad Naudvaryje visai šalia kapinyno tuo pat metu egzistavo ir gyvenvietė ar laikina stovyklavietė, kol kas negalima. Daugiau informacijos gali suteikti tolesni kvartalinės linijos, kertančios Naudvario kapinyno teritoriją, tyrimai.

2005 m. archeologinių tyrinėjimų metu Naudvario kapinyno teritorijoje surasti radiniai: akmeninis dirbinys, keramika, skaldytas titnagas ir degintiniai kapai, datuojami I tūkst. pr. Kr.

NAUDVARIS BURIAL GROUND

In 2005 archaeological investigations at the Naudvaris burial ground (Jurbarkas district) were continued (Fig. 51). 3 cremations were discovered. In one of them cremated bones were buried in a small hand-made ceramic urn (Fig. XIV, XV). The burials investigated as well as the entire burial ground dated to the 1st century A.D.

VIEŠVILĖS KAPINYNAS II

Rytis ŠIAULINSKAS

Viešvilės kapinynas II (Jurbarko r., Viešvilės sen.,) yra Viešvilės miestelio teritorijoje, į V–PV nuo kelio Jurbarkas–Šilutė. Kapinyno teritorijos Š–ŠV dalyje 1997 m. pastatytas medinis kryžius. Kitoje kelio pusėje yra kapinių vieta, kur iki II Pasaulinio karo pabaigos buvo laidojami Viešvilės gyventojai. Apie 100 m į Š–ŠV nuo kapinyno yra Pagėgių pasienio policijos rinktinės, Viešvilės pasienio policijos užkarda. Kapinynas yra ant nedidelės pailgos V–R kryptimi kiek aukštėjančios kalvelės, kurią kerta kelias Jurbarkas–Šilutė.

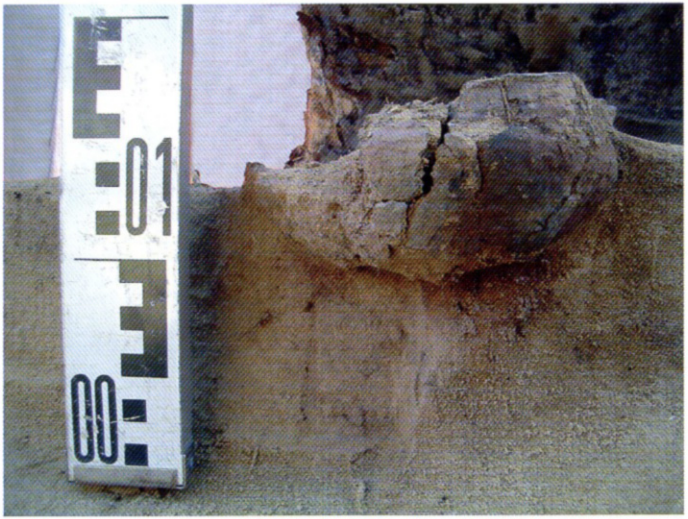
Viešvilės kapinyno II vietą 2001 m. vasarą nurodė vietinis gyventojas Ramūnas Povilauskas, kuris jam priklausančiame sklype apie 1997 m. rado XVII a. monetą ir žalvarinę pasaginę segę storėjančiais galais, kurią 2001 m. perdavė Viešvilėje dirbusiai archeologinei ekspedicijai. 2001 m. spėjamoje kapinyno teritorijoje rastas ietigalio fragmentas. Radiniai perduoti LNM.

2005 m. spėjamo kapinyno teritorijoje atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai, kurių metu ištirtas 37,75 m^2 plotas (3 perkasos), rasti 2 kapai.

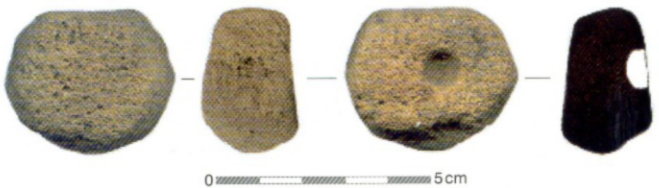
Kapas 1 aptiktas V–ŠV kapinyno dalyje. Iškart po dirvožemiu atidengta pilko smėlio dėmė. Dar „skutant" vagų likučius aptikta žalvarinė A 133 serijos segė (XVI:1 pav.), šalia kurios V pusėje užfiksuota labai sukorodavusi geležinė segė (XVI:2 pav.). Apie 14 cm į R nuo minėtų segių rastas 10 cm ilgio geležinis pincetas (XVI:3 pav.) ir du neaiškios paskirties geležinių dirbinių fragmentai. Vienas neaiškios paskirties nedidelis geležinio dirbinio fragmentas aptiktas apie 15 cm į Š nuo minėtų segių, ir dar trys – apie 20 cm į V–PV nuo segių. Visi dirbiniai rasti vienodame apie 35–40 cm gylyje, iškart po dirvožemiu. Atsižvelgiant į dirbinių išsidėstymą dėmėje, galima teigti, kad tai griautinis kapas, orientuotas R–V kryptimi. Kapas apardytas ariant. 46 cm į R nuo aprašyto kapo, iškart po dirvožemiu, 35 cm gylyje rastas apie 20x20 cm dydžio medžio fragmentas su žalvarinėmis kniedėmis, kurio ryšys su kapu nenustatytas.

Kapas pagal jame surastą žalvarinę A 133 serijos segę datuojamas B^{2b} faze ir B^2/C^1 periodo pradžia.

Kapas 2 aptiktas R kapinyno dalyje. Jį sudarė dvi viršutinėje dalyje besijungiančios duobės, atsiskyrusios 65 cm gylyje. V jų dalį suardė XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje iškastas 90 cm gylio griovys. Išlikusioje duobių PR dalyje 50 cm gylyje aptiktas žirgo žandikaulio su dantimis fragmentas, kitas žirgo

XIV pav. Naudvario kapinynas, perkasa 11. Kapo 11 pjūvis iš PR.
R. Šiaulinsko nuotr.
Fig. XIV. Naudvaris burial ground, trench 11; profile of the burial 11. Photo from the SE.

XV pav. Naudvario kapinynas, perkasa 17. Akmeninis dirbinys.
R. Šiaulinsko nuotr.

Fig. XV. Naudvaris burialground, trench 17; a stone artefact.